

Är du en nolla eller en etta?

Jag var på ett seminarium häromdagen där forskarna presenterade orsakerna till vår ohälsa. Det som visades upp på de stora skärmarna visste alla redan från sin vardag. Den grå verkligheten fick möta den vetenskapliga rösten med siffror och diagram på ”vad vi människor känner”. Enkelt – du kan stoppa in dig själv i vilket fack du vill och pröva vilka beteckningar och bokstäver som passar på dig eller är det egentligen siffror som gäller?

Våra dagliga liv handlar om alla ettor och nollor som passerar förbi oss i det tysta och för oss omedvetet. Det räcker att du skall handla som vanligt på ICA så går alla dina inköp som nollor och ettor till en centraldator. Intressant eller inte är frågan. I vilket fall som helst är dina beteenden registrerade och det är inte bara dina livsmedel som registreras, det mesta av ditt liv finns i nollor och ettor i en mängd register. Du är intressant när du kan prestera dina siffror, som alla representerar koder och kodnamn i andra sammanhang.

Min läsare som läser det här, jag vill påstå att du är en kändis i alla möjliga sammanhang för vi är alla registrerade från topp- till bottennivå. Vad du äter, vem du pratar med, vad du säger, alla dina pengar och ägodelar, allt är placerat i skyltfönster som är uppkopplade mot okända mottagare av ditt liv. De är dina anonyma kompisar eller ovänner på nätet och så har vi fått Facebook som skall täcka över denna otäcka verklighet. Våra liv förvandlas ständigt, frivilligt eller ej, till siffror som kommunicerar via olika maskiner, som är specialister på att hantera våra data.

Nu är jag den obstinate i klassrummet som vill ifrågasätta detta med att våra liv insorteras i siffror inne i maskiner. Är det smart och alltid för vårt bästa?

Jag kommer ihåg Maria på Posten, hon var alltid glad och trevlig mot mig så jag blev det också. Medan hon fixade mina betalningar så pratade vi väder och vind, barn och vardagsting. När det skulle bli jul önskade vi varandra God Jul och till helgerna att de lediga dagarna skulle bli goda dagar. På väg ut från Posten kändes det varmare i bröstet än på vägen in, någonting hade hänt, jag hade mött en människa som faktiskt ville vara människa.

Det var inte bara Maria på Posten, det var Kalle på järnhandeln, Klara på tygaffären, Kjell på macken, Eva i skoaffären, alla dessa bar upp min vardagsverklighet. Personer som för mig var relationer i mitt liv och ingick i den dagliga verklighet som var grunden för att känna sig trygg. Personer som minsann inte var reducerade till några siffror utan personligheter att möta så att mitt liv blev till liv i mötet med andra. Nu har vi inte längre någon Post och det andra är också nedlagt och ersatt av maskiner.

Nu undrar vetenskapen varför vi mår så dåligt. Svårt att förstå? Det måste finnas människor som vill vara människor och inte siffror för att förstå ord som hälsa och ohälsa.

Per-Arne Bengtsson, präst i Norberg-Karbennings församling